

MED

MODERNÍ EKONOMICKÁ DIPLOMACIE

LEDEN 2020
ČÍSLO 13

EXPORTÉŘI RÝSUJÍ NEMOCNICI 21.STOLETÍ

Strana 5

ROZHOVOR:

Ekonom Miroslav Singer:
Svět je naruby

Strana 2

LATINSKÁ AMERIKA:

Nejvíce vyvážíme do Mexika,
Peru se dere dopředu

Strana 20, 22

ROZVOJOVÁ SPOLUPRÁCE:

Šéfku rozvojové agentury těší,
když Češi nabízejí práci

Strana 26

POMOC S PŘIDANOU HODNOTOU

» Projekty České rozvojové agentury dokazují, že účinná forma pomoci není jen předávání technologií a výrobků, ale i know-how a cenné zkušenosti.

Česká rozvojová agentura (ČRA) spravuje projekty ve více než dvaceti zemích světa, a i mezi velkými hráči na trhu rozvojových institucí ostatních států si vydobyla dobré renomé. Myslet si ale, že ČRA působí jen v místech, kam ještě žádná pomoc nedoputovala, by byla chyba. Dva zdravotnické projekty z opačných koutů světa dokazují, že prostřednictvím českého know-how a zkušeností lze účinně a efektivně pomáhat i tam, kde si zástupci různých rozvojových agentur podávají dveře.

Institucí, kde se experti ze zahraničí pohybují běžně, je Národní pediatriká nemocnice (NPH) v kambodžském Phnom Penhu. Novou budovu této vládní kliniky postavili Korejci, dětským chirurgům pomáhá také japonská Nadace pro mezinárodní rozvoj (FIDR). Nově do dětské nemocnice, která je svým rozsahem péče o nezralé a kriticky nemocné novorozence ve státním zdravotnickém sektoru ojedinělá, směřuje také bilaterální pomoc České rozvojové agentury, kterou realizuje Všeobecná fakultní nemocnice (VFN). Původním záměrem bylo přispět ke snížení novorozenecké úmrtnosti, která je s 28 úmrtími na 1000 dětí do pěti let stále vysoká. Jak ale upozorňuje biomedicínský inženýr Petr Kudrna z Neonatologického oddělení Gynekologicko-porodnické kliniky VFN, projekt na místě doznal změn.

„Na přelomu listopadu a prosince 2018 jsme NPH poprvé navštívili s naším šestičlenným týmem, kde byl kromě mě také porodník, technik, vrchní zdravotní sestra a epidemiolog. Zjistili jsme, že ze svých ambicí budeme muset ubrat. Aby byla pomoc skutečně udržitelná, bylo třeba nejprve se zaměřit na definování standardů zdravotní péče. Jinými slovy jsme doporučili tabulky a protokoly, kte-

ré budou použitelné i v kambodžských podmínkách,” vysvětluje Petr Kudrna.

Loni pak Kambodžané z NPH přijeli sbírat know-how a zkušenosti s provozem neonatologických a pediatrických pracovišť do Česka. Nejprve v dubnu přicestoval management, loni na podzim pak čeští odborníci hostili dvě skupiny, vždy po dvou lékařích a dvou sestrách. Během dvou týdnů každý tým absolvoval odborná školení i nácvik odborných dovedností, a to nejen u Apo-

» Národní pediatriká nemocnice (NPH) v kambodžském Phnom Penhu získala část přístrojového vybavení z Česka.

lináře, ale také v Motole či Ústavu pro péči o matku a dítě. „Zaměřili jsme se i na technická a bezpečnostní školení, protože tato oblast je v Kambodži velmi podhodnocená. Například přístrojové vybavení je v NPH na úrovni, technika ale často stojí, protože chybí personál, který by zajišťoval provoz i údržbu,” líčí Petr Kudrna.

Foto: Shutterstock

„Měkké“ dovednosti i přístroje

V rámci projektu získala kambodžská strana nejen „měkké“ dovednosti, ale i třicetku nových přístrojů. Jde například o vyhřívané dětské postýlky, základní monitory, které sledují tep a saturaci krve kyslíkem nebo fototerapeutické lampy využívající technologii LED s vysokou

» V Etiopii není nezávadná voda samozřejmostí a často je za ní třeba putovat kilometry daleko.

vání, že latríny jsou oproti „odskakování si“ do přírody čistější a bezpečnější, se jedna z největších českých neziskových organizací může spoléhat na fungující síť etiopských profesionálních sociálních pracovníků i dobrovolníků.

I v Etiopii bylo ale třeba projekt v průběhu realizace přehodnotit a vrátit se v předpokladech o několik kroků zpět. „Zjistili jsme, že některé zájmové školy a zdravotnická střediska napojení na pitnou vodu nemají, nebo je rozbité a nefunguje. To je zásadní potíž, protože nemá cenu řešit hygienu, když si lidé nemají jak umýt ruce,“ podotýká Barbora Ludvíková.

V případě Sidamy si přitom nelze pod pojmem „přístup k vodě“ vždy představit vodu rozvedenou do jednotlivých obydlí. Podle etiopských parametrů má vodu ten, kdo do jednoho kilometru dojde ke zdroji či výdejnímu místu, z něhož si může vzít kanystr na osobu a den a náležitě za něj zaplatit. Ani do takové široké definice se ale v některých oblastech Sidamy polovina obyvatel nevejde. Pokud se k vodě vůbec dostanou, pak mnohdy jen k dočasným pramenům, které se v Etiopii díky dvěma obdobím dešťů objevují, nebo ke zdrojům, které jsou sice trvalé, ale často kontaminované.

Voda pro Afriku

Člověk v tísni proto projekt propojil s dobročinnou aktivitou soukromého donora, kterým se stal Nadační fond Veolia a jeho projekt Voda pro Afriku. Prostřednictvím nákupu skleněných karaf, lahví nebo ponožek tak Češi letos již podesáté pomohli budovat a udržívat přístup k pitné vodě v Etiopii. A ta je v této africké zemi klíčem k mnoha další oblastem života. „V Etiopii existuje množství projektů zaměřených na zdravotnictví, školství nebo třeba výživu. Ani jeden z nich se ale neobejde bez základního předpokladu – a tím je přístup ke zdravotně nezávadné vodě,“ uzavírá Barbora Ludvíková.

BLAHOSLAV HRUŠKA <>

svítivosti. Techniku do Phnom Penhu dodala společnost MEDSOL. Většina výrobků přitom pochází z produkce českobudějovické firmy TSE, která má vlastní servis v nedalekém Thajsku. „Nešli jsme směrem nejmodernějších technologií. Chtěli jsme, aby přístroje byly snadno ovladatelné a případně i lehce opravitelné na místě,“ dodává Petr Kudrna.

Právě s využitím techniky v medicíně souvisí i další odnož projektu. Ve spolupráci s Fakultou biomedicínského inženýrství na ČVUT by měl na dvou kambodžských vysokých školách (University of Health Sciences a Institute of Technology of Cambodia) vzniknout tříletý studijní program zaměřený na biomedicínskou techniku. Absolvent získá odborné vzdělání i průpravu v obsluze a servisu lékařských přístrojů, což jsou dovednosti, které dosud v zemi žádná vysoká škola nevyučuje.

Také další z řady projektů cílících na zdraví obyvatelstva, které má Česká rozvojová agentura ve svém portfoliu, se namísto složitých technologických řešení zaměřil na předávání know-how. Jde o čtyřletý projekt na zlepšení zdraví, hygieny a sanitace ve vesnických oblastech a vybraných městech zóny Sidama,

jež má ambice stát se jedním z federálních států Etiopie. Země, kterou česká vláda podobně jako Kambodžu zařadila na seznam prioritních zemí dvoustranné rozvojové spolupráce na léta 2018–2023.

Pomůže i obyčejná latrína

Realizátorem se stala organizace Člověk v tísni, která má v Etiopii bohaté zkušenosti – působí tu již od roku 2003. Cílem projektu je zlepšit zdravotní stav místních obyvatel a předcházet infekčním chorobám, a to mimo jiné za pomoci šíření základních hygienických návyků. K těm patří docela obyčejné činnosti, které mají ale zásadní vliv na zdraví – mytí rukou a používání latrín, které se z české pomoci v Etiopii také staví.

Člověk v tísni se zaměřil na 22 zdravotnických zařízení a dvacet škol. „Základem je osvěta a práce s komunitou místních lidí. Je třeba zas a znovu vysvětlovat, k čemu je dobré mýt si ruce. V Etiopii obecně nepanuje velké povědomí o tom, jak se kvůli nedostatečné hygieně šíří různé nemoci,“ vysvětluje Barbora Ludvíková, koordinátorka etiopských projektů Člověka v tísni. Při osvětové práci, mezi níž patří také vysvětlo-